

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28.09.1992, sp. zn. 5 Cao 108/92, ECLI:CZ:NS:1992:5.CAO.108.1992.1

Číslo: 18/1993

Právní věta: Odstupné, poskytované organizací pracovníkům uvolněným ve smyslu ustanovení § 3 zákona č.195/1991 Sb. při skončení pracovního poměru, je jednorázovým příspěvkem, který nemá povahu mzdy ani náhrady mzdy. Odstupné nelze zahrnout do hrubého výdělku, z něhož se vypočítává důchod (§ 12 odst. 2 zákona č.100/1988 Sb. a § 11 vyhlášky č.149/1988 Sb.); nejde tu o mzdové vyrovnání podle ustanovení § 11 odst. 1 písm.a) bod 4 vyhlášky č.149/1988 Sb.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 28.03.1992

Spisová značka: 5 Cao 108/92

Číslo rozhodnutí: 18

Číslo sešitu: 3-4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Odstupné, Pracovní poměr

Předpisy: 100/1988 Sb. § 12 149/1988 Sb. § 11 195/1991 Sb. § 3

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Česká správa sociálního zabezpečení svým rozhodnutím z 9. 4. 1992 přiznala navrhovatelce starobní důchod ode dne 1. 1. 1992, upravený na částku 3 042 Kčs; při výpočtu odpůrce vycházela z průměrného měsíčního výdělku 4 125 Kčs (redukovaného ve smyslu ustanovení § 12 odst. 6 zákona č. 100/1988 Sb.).

Proti tomuto rozhodnutí podala navrhovatelka opravný prostředek, ve kterém namítala, že jí nárok na důchod vznikl již dne 15. 7. 1990 a nikoli dne 15. 7. 1991, dále, že v roce 1990 nepracovala ve vedlejším pracovním poměru, takže hrubý výdělek za rok 1990 je bez započtení tohoto pracovního poměru. Dále tvrdila, že je v rozhodnutí chybně uveden hrubý výdělek za rok 1991, který má být správně 54 928 Kčs; je v něm zahrnuto dvouměsíční odstupné 6 980 Kčs. Na základě těchto omylů nebyly vybrány nejměsíčnější roky z období 1982 až 1991, z nichž byl důchod vypočten.

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodnutí zrušil s odůvodněním, že starobní důchod navrhovatelky byl vyměřen nesprávně a že tedy orgán sociálního zabezpečení je povinen v novém rozhodnutí se řídit právním názorem soudu prvního stupně. Ve svém rozhodnutí vycházel soud z výpovědi navrhovatelky, z evidenčních listů důchodového zabezpečení a ze zprávy o výdělku navrhovatelky u Okresního ústavu národního zdraví v S., které si vyžádal.

V odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně se Česká správa sociálního zabezpečení dožadovala potvrzení svého rozhodnutí z 9. 4. 1992 proto, že nesouhlasila s názorem soudu prvního stupně, že odstupné lze zahrnout do hrubého výdělku podle ustanovení § 12 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb.

Nejvyšší soud České republiky svým usnesením zrušil rozsudek soudu prvního stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Pokud jde o odstupné, poskytované organizací pracovníkům ve smyslu ustanovení § 3 zákona č. 195/1991 Sb., o odstupném poskytovaném při skončení pracovního poměru, náleží uvolněnému pracovníku jako jednorázový příspěvek ve výši dvojnásobku průměrného výdělku, zjištěného u něho podle pracovněprávních předpisů naposledy před skončením pracovního poměru. Nemá tedy tento jednorázový příspěvek charakter mzdy ani náhrady mzdy. Ustanovení § 12 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, a § 11 vyhlášky č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, uvádějí, co se považuje za hrubý výdělek občana pro účely důchodového zabezpečení; dále je taxativně vyjmenováno, které příjmy a za jakých podmínek jsou započítatelné do hrubých výdělků. Současně je v těchto ustanoveních stanoveno, v kterých případech je hrubým výdělkem pevně stanovená částka a výše této částky. Odstupné podle současné platné právní úpravy tedy nemůže být zahrnuto do hrubého výdělku, z něhož se vypočítává důchod, neboť to shora citovaná ustanovení předpisů o sociálním zabezpečení nepřipouštějí.

Soud prvního stupně proto pochybil, když vyslovil závěr, že odstupné je třeba zahrnout do hrubého výdělku navrhovatelky, z něhož se jí bude vypočítávat důchod, a když odstupné považoval za mzdové vyrovnání podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) bod 4 vyhlášky č. 149/1988 Sb. V ostatních věcech, které byly důvodem zrušení rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení, se odvolací soud ztotožňuje se závěry soudu prvního stupně. Jak vyplývá z protokolů o jednání, s tímto právním názorem se ztotožnil i odvolatel v průběhu jednání, a ostatní důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí, nenapadal ani ve svém odvolání.

Odvolací soud zrušil rozsudek soudu prvního stupně. Ve smyslu ustanovení § 250r o. s. ř. je příslušný orgán sociálního zabezpečení při novém projednání vázán právním názorem soudu. V novém rozhodnutí bude soud prvního stupně respektovat ve smyslu ustanovení § 226 o. s. ř. právní názor odvolacího soudu.

V novém rozhodnutí o věci rozhodne soud prvního stupně i o nákladech tohoto odvolacího řízení (§ 224 odst. 3 o. s. ř.).